

ΠΛΑΙΣΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΟ 2018

Αξιοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, προώθηση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης

Το Συμβούλιο, βασιζόμενο στη δυναμική που δημιούργησε η σύσταση την οποία εξέδωσε το 2008 σχετικά με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση (ΕΠΕΠ-EQF), κατέληξε σε συμφωνία σχετικά με την έκδοση αναθεωρημένης σύστασης το 2017 ⁽¹⁾. Η πρόθεση ήταν να ενισχυθεί η εφαρμογή του ΕΠΕΠ σε όλες τις χώρες, τα συστήματα και τα ιδρύματα, με στόχο την αύξηση της απασχολησιμότητας, (...) της κινητικότητας και της πρόσβασης σε περαιτέρω εκπαίδευση». Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, ορισμένες τρίτες χώρες, οι κοινωνικοί εταίροι και πολλοί άλλοι ενδιαφερόμενοι ⁽²⁾ συνεργάζονται για τη διασφάλιση της συνεπούς, διαφανούς και συντονισμένης καταγραφής («συσχέτισης») των **εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων** στο ΕΠΕΠ. Η συστηματική χρήση των μαθησιακών αποτελεσμάτων από τα εν λόγω πλαίσια προάγει τη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα των επαγγελματικών προσόντων μεταξύ χωρών και συστημάτων. Διαπιστώνεται σταθερή πρόοδος και είναι πλέον σχεδόν αδύνατον να φανταστεί κανείς τα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς την ύπαρξη των εν λόγω πλαισίων ⁽³⁾.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΘΠΕΠ: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Επί του παρόντος, 39 ευρωπαϊκές χώρες ⁽⁴⁾ αναπτύσσουν 43 εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων (ΕΘΠΕΠ-NQF), τα οποία βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια εφαρμογής. Ορισμένες χώρες έχουν αναθεωρήσει ή βρίσκονται στο στάδιο αναθεώρησής των πλαισίων τους.

⁽¹⁾ <https://publications.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/ceead970-518f-11e7-a5ca-01aa75ed71a1/language-el>

⁽²⁾ Η συμβουλευτική ομάδα για το ΕΠΕΠ επιβλέπει την εφαρμογή του ΕΠΕΠ σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

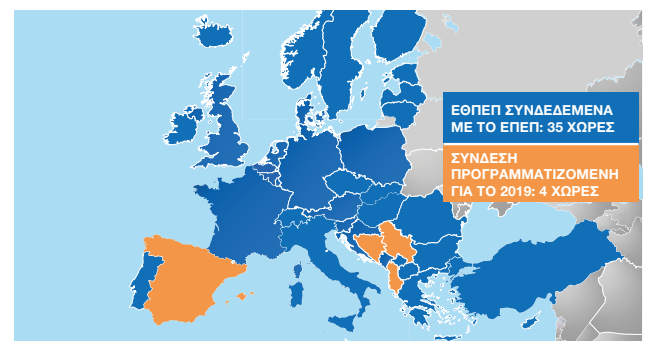
⁽³⁾ Βλέπε επίσης την εκδήλωση που διοργανώθηκε το 2018 για τη 10η επέτειο του ΕΠΕΠ: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=88&langId=en&eventsId=1296&moreDocuments=yes&tableName=events&typeId=92>

⁽⁴⁾ Κράτη μέλη της ΕΕ, χώρες του ΕΟΧ (IS, LI, NO), υποψήφια για ένταξη χώρες (AL, MO, MK, RS και TR) και δυνάμει υποψήφιας χώρας (BA, XK) και Ελβετία (CH).

Πλαίσια που εγκρίθηκαν σε ολόκληρη την Ευρώπη

Οι περισσότερες χώρες έχουν εγκρίνει επισήμως τα ΕΘΠΕΠ, είτε με νόμο, διάταγμα ή κανονισμό είτε με συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων, δημιουργώντας μια πλατφόρμα διαλόγου. Από τα κράτη μέλη της ΕΕ, η Ισπανία δεν έχει ολοκληρώσει ακόμη τα προκαταρκτικά στάδια προετοιμασίας για την έγκριση των πλαισίων. Πιο πρόσφατα εγκρίθηκαν ολοκληρωμένα πλαίσια στην Ιταλία και τη Σερβία (2018). Αρκετές χώρες ενισχύουν τη νομική βάση των ΕΘΠΕΠ τους: Η Ελλάδα βρίσκεται στο στάδιο της κατάρτισης προεδρικού διατάγματος σχετικά με τα ΕΘΠΕΠ, ενώ το ίδιο εξετάζει και η Κύπρος. Στην Ουγγαρία αναμένεται να εκδοθεί το 2019 κυβερνητικό διάταγμα για τη ρύθμιση της λειτουργίας, της διακυβέρνησης και της διασφάλισης της ποιότητας ενός ΕΘΠΕΠ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1. ΧΩΡΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΔΕΣΕΙ ΤΑ ΕΘΠΕΠ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟ ΕΠΕΠ

Επιχειρησιακή λειτουργία των πλαισίων

Το Cedefop θεωρεί ότι 17 πλαίσια βρίσκονται σε αρχικό επιχειρησιακό στάδιο ⁽⁵⁾. Οι χώρες θέτουν επί του παρόντος τις βάσεις για τα ΕΘΠΕΠ τους (βάσεις δεδομένων, παράγωγη νομοθεσία, επικοινωνία, διασφάλιση ποιότητας), επανασχεδιάζοντας τα επαγγελματικά προσόντα βάσει των μαθησιακών αποτελεσμάτων και συμπληρώνοντας σταδιακά

⁽⁵⁾ AT, BE (γαλλική κοινότητα, γερμανική κοινότητα), BG, HR, CY, EL, HU, XK, LI, LT, MO, MK, RO, SK, SE, TR.

με αυτά τα πλαίσιά τους. Πολύ πρόσφατα, τα πρώτα σύνολα επαγγελματικών προσόντων συμπεριλήφθηκαν στα πλαίσια του Βελγίου (γαλλική κοινότητα) και του Λιχτενστάιν, ενώ στην Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Ιταλία και τη Σερβία έχουν διενεργηθεί οι προπαρασκευαστικές εργασίες για την εφαρμογή των πλαισίων.

Το Cedefop θεωρεί ότι 21 εθνικά πλαίσια βρίσκονται σε εξελιγμένο επιχειρησιακό επίπεδο ⁽⁶⁾. Τα πλαίσια αυτά έχουν καταστεί αναπόσπαστο μέρος των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και βασίζονται στα μαθησιακά αποτελέσματα. Η πρόκληση είναι πλέον να ενισχυθεί η συμμετοχή των ενδιαφερομένων καθώς και η αποδοχή και η ανάληψη της ευθύνης των πλαισίων, και ιδίως ο τρόπος με τον οποίο τα πλαίσια αυτά γίνονται αντιληπτά από τους τελικούς χρήστες.

Καταγραφή των ΕΘΠΕΠ στο ΕΠΕΠ

35 χώρες έχουν συνδέσει επισήμως τα εθνικά τους πλαίσια προσόντων με το ΕΠΕΠ ⁽⁷⁾, ενώ το 2019 αναμένεται να ακολουθήσουν και οι υπόλοιπες τέσσερις χώρες ⁽⁸⁾. Αυτό σημαίνει ότι το πρώτο στάδιο της συσχέτισης των ΕΘΠΕΠ με το ΕΠΕΠ έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. Τα τελευταία έτη, τέσσερις χώρες επικαιροποίησαν τις εκθέσεις συσχέτισης που είχαν εκπονήσει ⁽⁹⁾. Στην αναθεωρημένη σύσταση για το ΕΠΕΠ επισημαίνεται η ανάγκη συνεχούς επικαιροποίησης των πλαισίων λόγω της αλλαγής των συστημάτων επαγγελματικών προσόντων με την πάροδο του χρόνου.

Διαρκής επιδίωξη σαφήνειας: παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής των ΕΘΠΕΠ

Όλο και περισσότερες χώρες αξιολογούν και, σε ορισμένες περιπτώσεις, αναθεωρούν τα ΕΘΠΕΠ τους ώστε να αντικατοπτρίζουν τις εξελίξεις στα εθνικά συστήματα. Λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις πρόσφατης αξιολόγησης του ΕΘΠΕΠ, οι Κάτω Χώρες σχεδιάζουν να εκδώσουν το 2020 νομοθετική πρόταση για την ενίσχυση της νομικής βάσης του πλαισίου τους και τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων.

Τα τελευταία έτη έχει αναδειχθεί η διαμόρφωση μιας κυκλικής δυναμικής, στο πλαίσιο της οποίας τα

ΕΘΠΕΠ υπόκεινται σε έναν αέναο κύκλο: πρέπει να εξελίσσονται συνεχώς προκειμένου να διασφαλίζεται

ΠΛΑΙΣΙΟ 1. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΕΘΠΕΠ

Το γαλλικό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων δημιουργήθηκε το 2002 και ανήκει στην πρώτη γενιά των ΕΘΠΕΠ. Η ύπαρξή του ήταν στενά συνδεδεμένη με τη λειτουργία της Εθνικής Επιτροπής Επαγγελματικών Προσόντων (CNCP: *Commission Nationale de la Certification Professionnelle*) και του εθνικού μητρώου επαγγελματικών προσόντων. Το εν λόγω μητρώο βασίζονταν σε μια διάρθρωση πέντε επιπέδων, η οποία χρονολογείται από το 1969, με κλίμακα διαβάθμισης από το επίπεδο V έως το επίπεδο I.

Λόγω της μεταγενέστερης εξέλιξης του γαλλικού συστήματος επαγγελματικών προσόντων, ανέκυψε ανάγκη επικαιροποίησης της διάρθρωσης των επιπέδων. Τον Ιανουάριο του 2019 εγκρίθηκε το νέο πλαίσιο (*Cadre National des Certifications Professionnelles*), το οποίο παρουσιάζει μια διάρθρωση οκτώ επιπέδων που αντιστοιχεί σε πολύ μεγάλο βαθμό στη διάρθρωση του ΕΠΕΠ. Τα παλαιότερα επίπεδα συσχετιζόνταν με τα επίπεδα 3 έως 8 του ΕΠΕΠ, ενώ τα επίπεδα 1 και 2 είναι νέα. Επιπλέον, δημιουργήθηκε ο νέος τετραμελής οργανισμός δεξιοτήτων France Compétences, ο οποίος αντικαθιστά ορισμένες προγενέστερες δομές. Ο εν λόγω οργανισμός είναι αρμόδιος για τον κατάλληλο προσανατολισμό του ΕΘΠΕΠ και του μητρώου επαγγελματικών προσόντων και επιδιώκει την απλούστευση της χρηματοδότησης και της διακυβέρνησης της συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και των προγραμμάτων μαθητείας.

Η εφαρμογή του γαλλικού ΕΘΠΕΠ συνδέεται άμεσα με το σύστημα επικύρωσης της μη τυπικής και άτυπης μάθησης (*Validation des acquis de l'expérience*, VAE): όλα τα επαγγελματικά προσόντα που περιλαμβάνονται στο εθνικό μητρώο επαγγελματικών προσόντων μπορούν να αποκτηθούν μέσω επικύρωσης, με τον καθορισμό της αντίστοιχης διαδικασίας επικύρωσης VAE για καθένα από αυτά.

η καταλληλότητα και η προστιθέμενη αξία τους για τους τελικούς χρήστες. Δεδομένου ότι ο σκοπός και η χρήση τους μεταβάλλονται διαρκώς, κρίνεται αναγκαία η περιοδική αξιολόγησή τους με σκοπό τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τον μεταβαλλόμενο χαρακτήρα τους, ώστε να διαμορφώνεται αναλόγως και η ανάπτυξή τους.

Οι περισσότερες χώρες έχουν αντιστοιχίσει τους τίτλους επαγγελματικών προσόντων που χορηγούν με τα επίπεδα των ΕΘΠΕΠ και του ΕΠΕΠ. Η διασφάλιση αξιόπιστων εθνικών και ευρωπαϊκών επιπέδων παρέχει τη δυνατότητα σύγκρισης των διαφόρων επαγγελματικών προσόντων, συμβάλλοντας κατά τον τρόπο αυτό στη μεταφορά και την αναγνώρισή τους. Προκειμένου να ενισχυθεί η αμοιβαία κατανόηση των επαγγελματικών προσόντων και η εμπιστοσύνη σε

⁽⁶⁾ BE (φλαμανδική κοινότητα), DK, CZ (μερικό πλαίσιο για τα προσόντα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης), EE, FI, FR, DE, IS, IE, LV, LU, MT, NL, NO, PL, PT, SI, CH, UK (ENI, Ουαλία και Σκωτία).

⁽⁷⁾ AT, BE (φλαμανδική κοινότητα και Βαλονία), BG, HR, CY, CZ, DK, EE, FI, MK, FR, DE, EL, HU, IS, IE, IT, XK, LV, LI, LT, LU, MT, ME, NL, NO, PL, PT, RO, SK, SL, SE, CH, TR και UK (Αγγλία, Σκωτία και Ουαλία).

⁽⁸⁾ AL, BA, RS και ES.

⁽⁹⁾ BE (φλαμανδική κοινότητα), EE, MT (τέσσερις φορές) και UK (Σκωτία).

αυτά, οι χώρες συζητούν πιθανούς τρόπους βελτίωσης της διαδικασίας συσχέτισης, λαμβάνοντας υπόψη την ολοένα αυστηρότερη εφαρμογή των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΤΩΝ ΕΘΠΕΠ

Ολοκληρωμένα πλαίσια που κερδίζουν έδαφος

Οι ευρωπαϊκές χώρες τείνουν να χρησιμοποιούν τα πλαίσιά τους για τη δημιουργία ολοκληρωμένων χαρτών επαγγελματικών προσόντων σε όλους τους τομείς [επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), τριτοβάθμια εκπαίδευση, γενική εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων]. Πολλά πλαίσια διευρύνονται ώστε να περιλαμβάνουν επαγγελματικά προσόντα που αποκτώνται εκτός τυπικής εκπαίδευσης και να συμβάλλουν στην επικύρωση δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτώνται σε μη τυπικό ή άτυπο πλαίσιο. Το στοιχείο αυτό θεωρείται σημαντικό για τις πολιτικές που προάγουν τη διά βίου μάθηση και εξέλιξη μέσω διαφορετικών διαδρομών, η οποία αποτελεί βασική αρχή των περισσότερων ΕΘΠΕΠ στην Ευρώπη. Από τις 39 χώρες, 36 εργάζονται για τη θέσπιση (ιδανικά) ολοκληρωμένων πλαισίων, ενώ δύο χώρες, η Τσεχική Δημοκρατία και η Ελβετία, εφαρμόζουν χωριστά πλαίσια για τους τίτλους επαγγελματικών προσόντων και για τους τίτλους σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ⁽¹⁰⁾.

Η Αυστρία είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για τον τρόπο ανάπτυξης ενός πλαισίου με την υιοθέτηση σταδιακής προσέγγισης. Αρχικά προγραμματίστηκε να συμπεριληφθούν οι τίτλοι σπουδών που αποκτώνται στο πλαίσιο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της ΕΕΚ στα επίπεδα 4 και 5, αρχής γενομένης από τα προσόντα που αποκτώνται μέσω της σχολικής εκπαίδευσης και των προγραμμάτων μαθητείας. Το 2018 προστέθηκαν και καταγράφηκαν παραδείγματα επαγγελματικών προσόντων αρχιτεχνίτη στο επίπεδο 6 του ΕΠΕΠ. Οι νέες νομοθετικές πράξεις για την κατοχύρωση προσόντων ΕΕΚ, όπως στην περίπτωση του Meister ή Ingenieur, παραπέμπουν στο ΕΘΠΕΠ, το οποίο είναι ουσιαστικά άμεσα εμπνευσμένο από το ΕΠΕΠ.

Το 2013, η Ιταλία ψήφισε νόμο για τη θέσπιση

⁽¹⁰⁾ Στο Ηνωμένο Βασίλειο (ENI), το πεδίο εφαρμογής του νέου πλαισίου είναι ευρύτερο σε σύγκριση με το προηγούμενο, δεδομένου ότι καλύπτει όλα τα νομικά κατοχυρωμένα ακαδημαϊκά και επαγγελματικά προσόντα. Τα επίπεδα 5 έως 8 συγκρίνονται με τα αντίστοιχα επίπεδα των πλαισίων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Αγγλία, την Ουαλία και τη Βόρεια Ιρλανδία. Τα πλαίσια της Σκωτίας και της Ουαλίας είναι ολοκληρωμένα. Ορισμένες χώρες καταβάλλουν προσπάθειες για την ενσωμάτωση των τίτλων σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

εθνικού συστήματος πιστοποίησης ικανοτήτων, το οποίο περιλαμβάνει κατάλογο τίτλων επαγγελματικών προσόντων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο που περιγράφονται βάσει των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Το ολοκληρωμένο ιταλικό ΕΘΠΕΠ εγκρίθηκε τον Ιανουάριο του 2018. Περιλαμβάνει 8 επίπεδα και καλύπτει γενικά επαγγελματικά προσόντα και τίτλους σπουδών στους τομείς της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που αποκτώνται σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Στο μεταξύ, η Ιταλία έχει καταγράψει ήδη περισσότερους από 4 000 τίτλους επαγγελματικών προσόντων σε περιφερειακό επίπεδο προκειμένου να τους συμπεριλάβει στο εθνικό της πλαίσιο.

Συμπερίληψη επαγγελματικών προσόντων που αποκτώνται εκτός τυπικής εκπαίδευσης

Προκειμένου οι χώρες ⁽¹¹⁾ να είναι σε θέση να καταρτίσουν έναν ολοκληρωμένο χάρτη επαγγελματικών προσόντων, διευρύνουν τα πλαίσια τους ώστε να συμπεριλαμβάνουν επαγγελματικά προσόντα που σχεδιάζονται και χορηγούνται από ιδιωτικές επιχειρήσεις και παρόχους μάθησης, όπως οι πάροχοι εκπαίδευσης ενηλίκων. Το σκεπτικό είναι να ενισχυθεί η συνολική διαφάνεια των εν λόγω επαγγελματικών προσόντων, να αποσαφηνιστεί η σχέση τους με τους επίσημους τίτλους σπουδών και να εξασφαλιστεί η δυνατότητα καλύτερης χρήσης τους από τους πολίτες για τη διά βίου μάθηση και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους. Ωστόσο, αυτό δημιουργεί αρκετές προκλήσεις σε σχέση με τη μορφή και την ποιότητά τους, τη συνοχή τους με τους περιγραφικούς δείκτες των ΕΘΠΕΠ και ΕΠΕΠ οι οποίοι βασίζονται στα μαθησιακά αποτελέσματα, καθώς και με την ανάγκη οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Το γαλλικό ΕΘΠΕΠ, ένα πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς, περιλαμβάνει τίτλους επαγγελματικών προσόντων που εκδίδονται τόσο από το κράτος όσο και από τον ιδιωτικό τομέα. Η απόφαση για να συμπεριληφθεί ένας τίτλος επαγγελματικών προσόντων στο εθνικό μητρώο βασίζεται στην ποιότητα και την αξία του στην αγορά εργασίας.

Οι Κάτω Χώρες διαθέτουν μεγάλη αγορά ιδιωτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με περισσότερους από 1,3 εκατομμύρια συμμετέχοντες και 12 000 παρόχους. Το 84 % των παρόχων εκπαίδευσης ενηλίκων ανήκουν στον ιδιωτικό τομέα. Η συμπερίληψη ενός τίτλου επαγγελματικών προσόντων Στου ιδιωτικού τομέα στο ολλανδικό ΕΘΠΕΠ προσδίδει στον συγκεκριμένο τίτλο υψηλή ποιότητα, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα και την αξία του, καθώς και την αξιοπιστία του. Ο αυξανόμενος αριθμός των αιτήσεων από φορείς παροχής μη τυπικής εκπαίδευσης αποτελεί ένδειξη

⁽¹¹⁾ UK σε ορισμένες χώρες αναφέρονται μόνο τα επίπεδα του ΕΘΠΕΠ.

της προβολής του πλαισίου. Έως τον Φεβρουάριο του 2019 είχαν αντιστοιχιστεί με τα επίπεδα ΕΘΠΕΠ 65 μη κατοχυρωμένα επαγγελματικά προσόντα.

Η Πολωνία δημιούργησε ένα ολοκληρωμένο ΕΘΠΕΠ, το οποίο βασίζεται σε ένα ενοποιημένο μητρώο επαγγελματικών προσόντων που περιλαμβάνει όλους τους τύπους επαγγελματικών προσόντων. Πρόσφατα ξεκίνησε η αντιστοίχιση των «τίτλων άμεσης συνάφειας με την αγορά εργασίας» («market qualifications») στα διάφορα επίπεδα. Έως τις αρχές του 2019 είχαν συμπεριληφθεί στο εθνικό μητρώο 41 από αυτούς τους τίτλους και αναμένεται να ακολουθήσουν ακόμη περισσότεροι έως το 2020.

Η Αυστρία και η Γερμανία διεξάγουν πιλοτικές διαδικασίες για τη συμπερίληψη επαγγελματικών προσόντων που αποκτώνται εκτός τυπικής εκπαίδευσης. Η Ιρλανδία και η Δανία έχουν εγκρίνει νομική βάση για να πράξουν το ίδιο.

Ενσωμάτωση διεθνών επαγγελματικών προσόντων

Η εμφάνιση διεθνών επαγγελματικών προσόντων αντανάκλα την παγκοσμιοποίηση των ευρωπαϊκών οικονομιών και αγορών εργασίας. Το ΕΠΕΠ λειτουργεί ως μηχανισμός «μετάφρασης» για όλους τους τύπους και όλα τα επίπεδα επαγγελματικών προσόντων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που χορηγούνται από διεθνείς φορείς. Βελτιώνει τις ευκαιρίες των κατόχων των εν λόγω επαγγελματικών προσόντων να εισέλθουν στις αγορές εργασίας ή στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης της Ευρώπης. Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το ΕΠΕΠ υποστηρίζει τη διά βίου μάθηση, την κινητικότητα και την απασχολησιμότητα στην πράξη, είναι καθοριστική η σταθερή αντιστοίχιση των διεθνών προσόντων στα διάφορα επίπεδα των ΕΘΠΕΠ. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι το 2018 εννέα χώρες είτε είχαν θεσπίσει ήδη εθνικές διαδικασίες για τη συμπερίληψη διεθνών επαγγελματικών προσόντων στα εθνικά τους πλαίσια είτε βρίσκονταν στο στάδιο της ανάπτυξης των εν λόγω διαδικασιών⁽¹²⁾.

ΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ

Η αντίληψη του κοινού για τα πλαίσια και η χρήση τους από τους ενδιαφερόμενους

Για να έχουν τα πλαίσια πραγματική αξία για τους πολίτες, θα πρέπει να ενισχυθεί η προβολή τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνον εάν οι παράγοντες της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο τα πλαίσια στις καθημερινές τους εργασίες, μετατρέποντάς τα σε απτή πραγματικότητα για τους τελικούς χρήστες.

⁽¹²⁾ BG, FR, LI, NL, PT, SI, SK, SE, UK.

Τα τελευταία έτη αρκετές χώρες⁽¹³⁾ παρακολουθούν και αξιολογούν τα πλαίσια τους, με στόχο την ενίσχυση της καταλληλότητας και της προβολής των πλαισίων και τον καλύτερο προσανατολισμό της περαιτέρω εφαρμογής τους.

ΠΛΑΙΣΙΟ 2. ΥΨΗΛΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΕΘΠΕΠ ΤΗΣ ΜΑΛΤΑΣ

Έρευνα του 2016 αποκάλυψε ότι σχεδόν το 70 % του πληθυσμού γνωρίζει την ύπαρξη του μαλτέζικου ΕΘΠΕΠ, ενώ τα ποσοστά των ατόμων που το χρησιμοποιούν ενεργά είναι ακόμη υψηλότερα. Ο αρμόδιος για το πλαίσιο δημόσιος φορέας συνεργάστηκε με εργοδότες και δημιούργησε ένα κέντρο πληροφόρησης για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων με σκοπό να ενθαρρυνθεί η χρήση του. Η κύρια πύλη εύρεσης εργασίας της χώρας «JobsPlus» χρησιμοποιεί το πλαίσιο για την έκδοση αδειών εργασίας, ενώ τα επίπεδα του ΕΘΠΕΠ χρησιμοποιούνται σε συστήματα παροχής κινήτρων, όπως οι υποτροφίες και οι φορολογικές εκπτώσεις. Οι εργοδότες χρησιμοποιούν το πλαίσιο για την πρόσληψη και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας των εργαζομένων, ενώ οι δημόσιοι φορείς προσδιορίζουν επίπεδα του ΕΘΠΕΠ στις προκηρύξεις κενών θέσεων εργασίας. Έχουν διεξαχθεί εκστρατείες ευαισθητοποίησης με τη χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης, αφισών και βίντεο απευθυνόμενες σε δημόσια και ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, τοπικά συμβούλια και άλλους κρατικούς φορείς.

Τίτλοι επαγγελματικών προσόντων που αναφέρονται επίπεδα ΕΘΠΕΠ/ΕΠΕΠ

Σε 30 χώρες τα επίπεδα ΕΘΠΕΠ και ΕΠΕΠ αναφέρονται πλέον στους νέους τίτλους επαγγελματικών προσόντων και/ή στα παραρτήματα του Europass⁽¹⁴⁾, ενώ 24 χώρες έχουν συμπεριλάβει τα σχετικά επίπεδα στις εθνικές τους βάσεις δεδομένων επαγγελματικών προσόντων⁽¹⁵⁾. Ορισμένες χώρες, όπως η Γερμανία, η Εσθονία και η Σλοβενία, αναγράφουν τα επίπεδα των ΕΘΠΕΠ/ΕΠΕΠ σε όλους τους τίτλους επαγγελματικής και γενικής εκπαίδευσης. Ωστόσο, στις περισσότερες χώρες έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και/ή συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση) και μικρότερη πρόοδος στους τίτλους σπουδών γενικής εκπαίδευσης. Η αναγραφή των επιπέδων ΕΘΠΕΠ/ΕΠΕΠ στους τίτλους σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι

⁽¹³⁾ EE, IE, LV, MT, NL, PL, SI, UK.

⁽¹⁴⁾ AT, BE (φλαμανδική κοινότητα, γαλλική κοινότητα), CZ, DK, EE, FI, FR, DE, EL, HU, IS, IE, IT, XK, LV, LT, LU, MT, ME, NL, MK, NO, PL, PT, RO, SI, SE, CH, TR, συμπεριλαμβανομένων των NL, SI, SE και UK-Σκωτία.

⁽¹⁵⁾ AT, BE (φλαμανδική κοινότητα, γαλλική κοινότητα), CZ, DK, EE, FR, DE, EL, HU, IE, XK, LV, LT, MT, ME, NL, MK, PL, PO, RO, SI, SK, TR και UK. Επί του παρόντος· ορισμένες χώρες περιλαμβάνουν μόνο επίπεδα ΕΘΠΕΠ.

περιορισμένη μέχρι στιγμής, με εξαίρεση το παράρτημα του διπλώματος Eurorpass. Αυτό αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι η απόφαση σχετικά με τη αναγραφή των επιπέδων ΕΘΠΕΠ/ΕΠΕΠ εναπόκειται κατά κανόνα στο (αυτόνομο) ίδρυμα που χορηγεί τον τίτλο σπουδών.

Επικοινωνία και προβολή

Ορισμένες χώρες έχουν λάβει μέτρα για την προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα ΕΘΠΕΠ τους. Η Ιρλανδία έχει πραγματοποιήσει ενημερωτικές εκστρατείες που απευθύνονται σε παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης και σε επαγγελματίες στον τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού, οι οποίοι με τη σειρά τους προάγουν την ευαισθητοποίηση των σπουδαστών και άλλων τελικών χρηστών όσον αφορά τα ΕΘΠΕΠ. Μια εκστρατεία επικοινωνίας που θα πραγματοποιηθεί το 2019 θα απευθύνεται ειδικά σε φορείς χορήγησης τίτλων επαγγελματικών προσόντων, ερευνητές, νομοθέτες και κοινωνικούς εταίρους.

ΠΛΑΙΣΙΟ 3. ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΘΠΕΠ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΣΚΩΤΙΑΣ

Το πλαίσιο της Σκωτίας, ένα από τα παλαιότερα ολοκληρωμένα πλαίσια στην Ευρώπη, απαρτίζεται από 12 επίπεδα και υποστηρίζει όλες τις κυβερνητικές πολιτικές. Περιλαμβάνει όλους τους τύπους επαγγελματικών προσόντων –περίπου 11 500 μέχρι στιγμής– από τα οποία περίπου 1 000 ανήκουν σε συνδικαλιστικές οργανώσεις, εργοδότες και επαγγελματικούς φορείς.

Η προβολή του είναι εξασφαλισμένη δεδομένου ότι τα επίπεδα του πλαισίου αναφέρονται σε όλα τα έγγραφα πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων. Εκτός από τον δικτυακό του τόπο, την κάλυψή του από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις συχνές παρουσιάσεις σε εκδηλώσεις, το πλαίσιο προωθείται επίσης μέσω ενός προγράμματος πρεσβευτών σχολικών μονάδων, το οποίο κατάρτιζε εκπαιδευτικούς και τελειόφοιτους μαθητές ώστε να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με αυτό σε άλλους εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς. Τα επίπεδα του ΕΘΠΕΠ ενσωματώνονται στα σχολικά προγράμματα σπουδών και στα εθνικά προγράμματα κατάρτισης. Η τακτική τους χρήση από επαγγελματίες στον τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού και της συμβουλευτικής προάγει επίσης την προβολή του πλαισίου, το οποίο καταλαμβάνει ολοένα πιο προβλεπόμενη θέση στον τομέα των κολεγίων. Χάρη στο πλαίσιο αυτό, κατά την περίοδο 2015-2016 περισσότεροι από 4 000 σπουδαστές κολεγίων διαμόρφωσαν τον προσανατολισμό τους μεταξύ της παρακολούθησης μαθημάτων για την απόκτηση εθνικών ανώτερων τίτλων επαγγελματικών προσόντων ή πτυχίου.

Τα παλαιότερα πλαίσια στην Ευρώπη είναι τα πλαίσια της Ιρλανδίας, της Γαλλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου (Σκωτία και Ουαλία), τα οποία έχουν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την απόκτηση πολύπλευρου χαρακτήρα. Αποτελούν πλέον μόνιμα στοιχεία των εθνικών συστημάτων επαγγελματικών προσόντων, καθώς και τη βάση για όλες τις πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ενσωματώνουν όλους τους τύπους επαγγελματικών προσόντων, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και τη μη τυπική και άτυπη μάθηση. Ενώ η ταξινόμηση και η διαφάνεια εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικούς στόχους, ενισχύουν ταυτόχρονα την πρόσβαση στις σπουδές ή στην απασχόληση. Τα πλαίσια στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία είναι ευρέως γνωστά στους τελικούς χρήστες: τα επίπεδά τους αναφέρονται σε διπλώματα και πιστοποιητικά, χρησιμοποιούνται για σκοπούς επαγγελματικού προσανατολισμού, προσλήψεων και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, ενώ υποστηρίζουν παράλληλα την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων που έχουν αποκτηθεί στο εξωτερικό και της προηγούμενης μάθησης.

ΠΛΑΙΣΙΟ 4. ΠΛΑΙΣΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

© Shutterstock/Toria

Τα τελευταία έτη παρατηρείται ταχεία ανάπτυξη των πλαισίων επαγγελματικών προσόντων ανά τον κόσμο. Η τέταρτη έκδοση του παγκόσμιου καταλόγου περιφερειακών και εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων (υπό έκδοση) θα περιλαμβάνει περισσότερα από 100 εθνικά πλαίσια και επτά περιφερειακά πλαίσια, καθώς και επιλεγμένα διατομεακά θέματα.

Πολλά από τα πλαίσια αυτά έχουν αποτελέσει αντικείμενο εμπάθυνας και διεύρυνσης από το 2017, μαρτυρώντας τις κοινωνικές, οικονομικές και τεχνολογικές αλλαγές, την παγκοσμιοποίηση των αγορών εργασίας, τη μετανάστευση και την εμφάνιση των ψηφιακών προσόντων, εξελίξεις που εγείρουν στο σύνολό τους νέες προκλήσεις ως προς την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και των δεξιοτήτων.

Cedefop, ETF, Unesco, Ινστιτούτο Διά Βίου Μάθησης της Unesco (υπό έκδοση). *Global inventory of national and regional qualifications frameworks 2019* (Παγκόσμιος κατάλογος εθνικών και περιφερειακών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων 2019).

Διασφάλιση της διαρκούς καταλληλότητας των ΕΘΠΕΠ

Η γενική επιδίωξη σε όλες τις χώρες είναι να προαχθεί περαιτέρω η ανάπτυξη και η εφαρμογή των πλαισίων ώστε να αξιοποιηθούν στο έπακρο. Τα πλαίσια έχουν συμβάλει στην συνεκτικότερη χρήση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και στην επανεξέταση και ανανέωση

των τίτλων επαγγελματικών προσόντων, όπως για παράδειγμα οι «τίτλοι σπουδών» ⁽¹⁶⁾ στα επίπεδα 1 έως 4 στο Βέλγιο (φλαμανδική κοινότητα) και οι τίτλοι σπουδών γενικής εκπαίδευσης στη Λιθουανία. Επίσης, τα πλαίσια έχουν προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων από τον κόσμο της εκπαίδευσης και της εργασίας και έχουν βελτιώσει την ποιότητα και τη συνάφεια των επαγγελματικών προσόντων, τη διασύνδεση των συστημάτων και των

διαδρομών, την ισοτιμία όσον αφορά την εκτίμηση των προσόντων ΕΕΚ και την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης. Τα πλαίσια επαγγελματικών προσόντων έχουν ενταχθεί πλέον στο ευρωπαϊκό τοπίο της εκπαίδευσης και κατάρτισης: ο ρόλος που θα διαδραματίσουν στο μέλλον θα εξαρτηθεί από τη συνεχή επικαιροποίηση και βελτίωσή τους, καθώς και από την ικανότητά τους να προάγουν τη μάθηση και την απασχολησιμότητα των πολιτών.

⁽¹⁶⁾ Επαγγελματικά προσόντα που αποκτώνται μέσω του επίσημου φλαμανδικού εκπαιδευτικού συστήματος.